

Kvalitet i vuxenutbildning – utmaningar och strategier

ViS-konferensen 2 maj 2023

Johan Asp, Ingela Djurberg och Lena Tuffin, Skolinspektionen

Agenda

- Skolinspektionens pågående förändringsarbete
- Huvudmannaperspektivet
- Rektors/skolperspektivet

Inspektion av vuxenutbildning

Tillsyn

Kvalitetsgranskning

Skolinspektionens uppdrag inom vuxenutbildning

Instruktion för Statens skolinspektion:

Den löpande tillsynen över vuxenutbildning ska utövas på huvudmannanivå *och skolnivå*.

Instruktionsändring 1 februari 2022.

Skolinspektionens uppdrag forts.

Regleringsbrev:

- granskning av SFI
- likvärdig bedömning och betygssättning

Skolinspektionens uppdrag forts.

Regleringsbrev (ändringsbeslut juni 2022):

- kartläggning av undervisningstid: omfattning och fördelning av tiden i närundervisning och flexibel undervisning

Skolinspektionens uppdrag forts.

Regleringsbrev (ändringsbeslut juni 2022):

- folkhögskolor och andra utbildningsanordnare med **betygsrätt**, användning av betygsrätt i uppdragsutbildning m.m.
- i vilken mån intyg och prövning förekommer m.m.

Tillsyn på skolnivå

- Instruktionsändring: tillsyn av vuxenutbildning på *skolnivå*
- **Tillsyn på skolnivå** från och med hösten 2022
- **Besök i vux-verksamheter.**
- Intervjuer med elever, lärare och rektorer
- Lektionsobservationer

Tematisk tillsyn

Väl avgränsade teman utifrån tidigare identifierade frågor och problem.

Avgränsningarna görs utifrån:

- myndighetens erfarenheter
- samverkan med andra myndigheter

Pågående tematisk tillsyn

Omfattning av utbildning inom yrkeskurser och yrkesutbildning:

- att elever får den praktiska kunskap de ska ha utifrån kursplanerna
- genomförande av utbildning exempelvis utrustning och lokaler

Pågående kvalitetsgranskning

Regeringsuppdrag:

- SFI

Kvalitetsgranskning av SFI forts.

Fokus på:

- funktionellt andraspråk
- individanpassningar i undervisningen

Kvalitet i vuxenutbildning – huvudmannaperspektivet

Utmaningar

Strategier

Utmaningar

- Huvudmännens **uppföljning, analys och utvärdering** av vuxenutbildning.

Exempel på utmaningar

- Huvudmän som ansvarar för flera skolformer ofta har stort fokus på grundskolan i sin styrning.
- Vuxenutbildningen följs upp i mindre utsträckning.

Exempel på utmaningar

- Vuxenutbildningen följs inte upp i tillräcklig utsträckning för att huvudmannen ska kunna bedöma verksamhetens måluppfyllelse.

Exempel på utmaningar

- Svårigheterna ligger i att verksamheten ofta ska följas upp inom **samma uppföljningssystem** som övrig utbildning, trots att vuxenutbildningens **förutsättningar är helt andra**.

Konsekvenser

- **Flexibiliteten** i vuxenutbildning ställer helt andra krav på hur **betygsresultaten sammanställs**.
- Konsekvensen blir att **kommunerna ofta saknar bilder av hur effektiv vuxenutbildningen** är oavsett om den bedrivs i egen regi eller av annan anordnare.

Innehåll i detta pass

- Utmaningar och strategier inom vuxenutbildningen
- Kvalitet i utbildning

Rektors uppdrag

- Rektors roll
- Rektors ansvar
- Rektorns engagemang är avgörande för utbildningens kvalitet.

Utmaning – föränderlig verksamhet

- Hög flexibilitet
- Heterogen målgrupp
- Föränderligt utbud

- Korta ledtider
- Budget/ekonomi

Exempel på goda strategier

- Organisatoriskt minne
- Systematiskt kvalitetsarbete
- Sluta aldrig följa upp

Utmaning – att säkerställa en god utbildning

- Utbildningar med mycket självstudier.
- Utbildningar som utgår från verksamhetens behov.
- Vi ser yrkesutbildningar där ingen lärare är utbildad och legitimerad.

Exempel på goda strategier

- Kravställ till exempel utrustning i avtalet.
- Kravställ undervisningstid.
- Diskutera, analysera och jämför avtalsinnehåll.
- En framgångsfaktor för de upphandlade verksamheterna har varit när huvudmannen har tagit med lärare vid kompetensutbildningsinsatser.
- Sluta aldrig följa upp.

Arbetsplatsförlagt lärande - yrkesutbildningar

- Elever kommer inte ut på apl.
- Elever gör hela eller delar av apl som skolförlagd apl.
- Det finns ingen planering för vad eleverna ska få under apl.

Exempel på goda strategier

- Var tydliga i avtalen.
- Som rektor sätta sig in i utbildningen och fatta beslut om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till apl.
- Sluta aldrig följa upp.

Take away

- Huvudmän och rektorer vill göra rätt.
- Eleverna behöver en godtagbar nivå på utbildningen.
- Arbetsmarknaden behöver anställningsbar personal.
- Behåll det organisatoriska minnet.
- Sluta aldrig följa upp!